



DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.140/2022/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. P. M. (cím) pártfogó ügyvéd által képviselt felperes neve (cím, tartózkodási hely: cím) felperesnek – a dr. Kónya Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Kónya Judit ügyvéd) által képviselt alperes neve (cím) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 12.P.20.090/2021/44. számú ítélete ellen a felperes részéről 45. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét azzal hagyja helyben, hogy az alperest terhelő viszontkereseti illeték összege 21 000 (huszonegyezer) forint.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10 000 (tízezer) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy 48 000 (negyvennyolcezer) forint meg nem fizetett fellebbezési illeték az állam terhén marad, míg a felperes pártfogó ügyvédjének díja a felperes terhére esik.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A D.-i J. (a továbbiakban: járásbíróság) előtt 56.P.23.2../20... számon peres eljárás indult ingatlan birtokba adása iránt D. M.-i J. V. Ö.-a mint felperes és 46 alperes között (a továbbiakban: előzményi per), akik közül a felperes a XIII. rendű, L.-B. L. a XIV. rendű, L.-B. K. Á. pedig a XLV. rendű alperes. A felperes az előzményi perben ellátja a VI., VIII., X., XI., XIV., XXIV., XVI., XXXI., XXXII., XXXV., és XXXVI. rendű alperesek képviselését is, míg ügyvédként az alperes képviseli V. I.-né XV., továbbá a XXI. és XXXIII. rendű alpereseket. A járásbíróság 20... sz..... 2.-án az alpereseket a per tárgyát képező ingatlan birtokba adására kötelező részítéletet hozott, amely a felperes címéről „nem kereste” postai jelzéssel érkezett vissza, míg azt a személyesen eljáró L.-B. K. Á. 20... n..... 2.-én vette át.

[2] A részítélet ellen a III. rendű és az alperes által képviselt alperesek éltek fellebbezéssel határidőben, míg a felperes csak 20... o..... 2.-án terjesztett elő fellebbezést, amelyet a D.-i T. (a továbbiakban: törvényszék) elutasított a 20... o..... 8-i tárgyalásán hozott 3.Pf.20.1../20../11/I. számú végzésével. E másodfokú tárgyaláson mások mellett a felperes, az alperes, L.-B. L. és L.-B. K. Á. voltak jelen, ez utóbbiak azonban mivel nem terjesztettek elő fellebbezést, a tanácselnök felhívására elhagyták a tárgyalótermet. A felperes a másodfokú tárgyaláson elfogultsági kifogást, annak elbírálását követően pedig a 20... j..... 2.-án

megtartott másodfokú tárgyaláson a részítelet kézbesítésével kapcsolatban kézbesítési kifogást terjesztett elő. A bíróság a 20... f..... 2.-én meghozott 56.P.23.2../20.../63. számú végzésével mint elkésettet érdemi vizsgálat nélkül elutasította a felperes kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmét, a felperes fellebbezése folytán eljáró bíróság pedig a 20... j..... 2.-én kelt 5.Pkf.20.6../20.../3. számú végzésével helybenhagyta azt, egyúttal hatályában fenntartotta a részítelet ellen előterjesztett fellebbezést elutasító végzését. A felperes fellebbezéssel élt a részítelet ellen előterjesztett fellebbezést elutasító végzéssel szemben is, a Debreceni Ítéltábla azonban a 20... j..... 6-án kelt Pkf.I.20.269/2021/2. számú végzésével helybenhagyta azt.

[3] A másodfokú eljárás során, 2020. október végén L.-B. L. L. és L.-B. K. Á. találkoztak az alperessel, akitől arról érdeklődtek, hogy mi várható az előzményi per tárgyát képező ingatlannal kapcsolatban. Az alperes arról tájékoztatta őket, hogy a bíróság elutasította a felperes által a részítelettel szemben előterjesztett fellebbezést, amelyet a Debreceni Ítéltábla fog elbírálni. Ha a fellebbezés nem alapos, akkor a részítelet jogerőre emelkedik velük szemben, és az önkormányzat mint felperes döntésén múlik, hogy a részíteletet végrehajtják-e. Ő azonban ebben nem érintett, ezért erről értesítést nem kap, a felperest kérdezzék ezzel kapcsolatban. Ezt követően L.-B. L. L. és L.-B. K. Á. kérdőre vonták a felperest, aki arról tájékoztatta őket, hogy mivel jelen volt a másodfokú tárgyaláson, személyesen adta be az iratokat, így az ügy visszakerült a bíróságra.

[4] Egy, az előzményi perben tartott tárgyalást követő napon pedig a felperes tett közlést V. I.-nének az alperes ügyvédi tevékenységéről.

[5] A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes megsértette a becsületét és jóhírnevét a 2020. október 27-én L.-B. K. Á., L.-B. L. és a társaságukban tartózkodó V. G. előtt tett azon kijelentésével, hogy „felperes neve miatt lesznek kilakoltatva, neki köszönhetik, rajta kérjék számon, nem a bíróság a hibás.” Kérte továbbá az alperes eltiltását a további jogsértéstől, valamint az általa meghatározottak szerint kérte elégtétel adására kötelezni. Hivatkozása szerint az alperes valótlan állítása alkalmas jóhírnevének és becsületének megsértésére, amellyel szemben mindent megtett a pernyertesség érdekében, arról pedig nem tehet, hogy a bíróság nem a megfelelő címre kézbesítette a részíteletet.

[6] Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását és az alperes 300 000 Ft ügyvédi munkadíjból álló perköltségében történő marasztalását. Vitatta, hogy a felperes által megjelölt közlés hangzott el, amellyel szemben az előzményi per állásáról adott csak tájékoztatást a valóságnak megfelelően. Hivatkozása szerint a felperes által sérelmezett közlés egyébként sem alkalmas a személyiségi jogainak megsértésére.

[7] Az alperes viszontkeresetet terjesztett elő, amelyben annak megállapítását kérte, hogy a felperes megsértette a becsülethez és jóhírnévhez való személyiségi jogait a V. I.-nének tett azon valótlan kijelentésével, hogy „alperes neve ügyvéd nem csinált semmit az ügyekben, alperes neve ügyvéd nem maguknak, hanem az önkormányzatnak dolgozik.” Emellett kérte a felperes eltiltását a további jogsértéstől, valamint az általa meghatározottak szerint kérte elégtétel adására kötelezni. Álláspontja szerint e közlések sértik a személyiségi jogait.

[8] A felperes ellenkérelmében kérte a viszontkereset elutasítását. Ténybelileg vitatta a közlés megtörténtét. Emellett vitatta azt is, hogy az alperes által kért perköltség felmerült.

[9] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével elutasította a keresetet és a viszontkeresetet. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 150 000 Ft perköltséget. Megállapította, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének díja 50-50%-ban a felperest és az alperest terheli, emellett kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 36 000 Ft viszontkereseti illetéket, míg 36 000 Ft kereseti illeték az állam terhén marad.

[10] Ítéletének indokolásában előrebocsátotta, hogy az előzményi per iratai alapján állapította meg az azzal összefüggő tényállást, míg az alperesi közléssel kapcsolatos tényállást az alperes előadása alapján. Ezzel kapcsolatban nem fogadta el L.-B. K. Á. és L.-B. L. tanúk vallomásait, mert azokból megállapítható volt, hogy nem ismerik az előzményi per menetét, hanem azt adták elő, amit az alperes közléséből leszűrtek, nem az általa ténylegesen mondottakat. Ezt támasztja alá, hogy L.-B. K. Á. azzal sem volt tisztában, hogy a felperes nem képviseli az előzményi perben, a részítéletet maga is átvette, amellyel szemben nem élt fellebbezéssel, továbbá vallomásában arról számolt be, hogy az alperes keresetlevél előterjesztésének elmulasztására hivatkozott.

[11] Ítéletének jogi indokolásában ezt követően ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:43. §-ának d) pontját, illetőleg 2:45. §-ának (1) és (2) bekezdéseit, amellyel összefüggésben utalt arra, hogy a bírói gyakorlat egységes abban, hogy a becsület megsértését csak olyan magatartások vagy kijelentések eredményezhetik, amelyek kifejezőmódjukban indokolatlanul bántóak, megalázóak, illetőleg sértik a rendeltetésszerű joggyakorlást, jóhiszeműség, tisztesség követelményeit. Az alperes pertársakkal történt beszélgetése során tett valós tartalmú kijelentése azonban (hasonlóan a felperes alperesre tett közléséhez) nem indokolatlanul bántó, megalázó vagy lealacsonyító, ekként nem alkalmas a becsület megsértésére. A jóhírnév megsértését pedig minden olyan magatartás eredményezheti, amely alkalmas arra, hogy az adott személlyel kapcsolatos értékítélet negatívan befolyásolja. Bárkivel szembeni valótlán tényállítás, függetlenül annak eredményétől, megvalósítja a jóhírnév sérelmét. Az alperes azonban nem tett valótlán tényállítást, hiszen a felperes valóban a törvényes határidőn túl terjesztette elő fellebbezést az előzményi perben, amelyet valóban elutasítottak. Az elsőfokú bíróság a felperes közlésével kapcsolatban is arra a következtetésre jutott, hogy nem sértette az alperes jóhírnevét, ezért a keresetet és a viszontkeresetet is elutasította.

[12] A felperes a kereset, az alperes a viszontkereset viszonylatában lett pervesztes, az alperesnek ugyanakkor a keresettel kapcsolatban is perköltsége merült fel, amelyet az ellenkérelméhez csatolt ügyvédi megbízási szerződéssel igazolt. Mivel a megbízási szerződés nem választotta külön a keresettel és a viszontkeresettel kapcsolatos eljárás költséget, ezért a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (2) bekezdése alapján az ügyvédi munkadíj felének (150 000 Ft) megfizetésére kötelezte a kereset körében pervesztes felperest. Ugyancsak a Pp. 83. §-ának (2) bekezdése és a 101. §-ának (3) bekezdése alapján állapította meg, hogy a pártfogó ügyvédi díj viselésére a felek 50 – 50% arányban kötelesek. Az alperest a Pp. 83. §-ának (1) és 102. §-ának (1) bekezdései alapján kötelezte a per tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett viszontkereseti illeték

megfizetésére, míg a kereseti illeték az állam terhén marad a felperes költségmentessége miatt.

[13] A felperes fellebbezett az elsőfokú ítélet ellen, amelyben kérte az elsőfokú ítélet kereseti kérelmének megfelelő megváltoztatását. Megismételte az elsőfokú eljárásban tett tényállítását az alperesi közlésre vonatkozóan, és előadta, hogy az elsőfokú ítélet indokolásának ezzel összefüggő [5] és [6] bekezdéseiben rögzítettek nem felelnek meg a valóságnak, álláspontja szerint ugyanis az általa bejelentett tanúk vallomásai alátámasztották előadását. Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított megfelelő jelentőséget annak, hogy L.-B. K. és L.-B. L. L. fenyegetőleg kérdőre vonták, ami neki nagyon rosszul esett, mert mindent megtesz az érdekükben. Ez a magatartás az alperesnek tudható be, aki nem megfelelő tájékoztatást adott nekik, egyébként pedig nyilatkozattételi jogosultsága sem volt az ügyvédi titoktartásra vonatkozó szabályok miatt. Sérelmezte a terhére megállapított elsőfokú perköltséget is, mivel az alperes nem támasztotta alá megfelelő bizonyítékkal annak felmerülését, holott azt többször is vitatta az elsőfokú eljárás során. Az alperes mindössze a megbízási szerződést csatolta, számviteli bizonylatot nem, így nem bizonyította, hogy valóban megfizetett 300 000 Ft-ot a jogi képviselőjének. Furcsállotta továbbá, hogy kollegák között ilyen mértékű megbízási díjat számolnak fel, ezért külön is kérte az elsőfokú ítélet e részének „megsemmisítését” (a tartalma szerint a perköltségben való marasztalásának mellőzését).

[14] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján történő helybenhagyását, és a felperes ügyvédi megbízási szerződésen alapuló jogi képviselői munkadíjból álló perköltségében történő marasztalását.

[15] A fellebbezés megalapozatlan.

[16] Az ítéltábla fellebbezés hiányában nem érintette a viszontkeresetet elutasító ítéleti rendelkezést a Pp. 370. §-ának (1) bekezdése alapján.

[17] Az elsőfokú bíróság a kereset elbírálásához szükséges mértékben feltárta a tényállást, és abból helytálló következtetésre jutott annak megalapozatlanságát illetően. Döntésének indokaival az ítéltábla részben egyetértett, amelyet a fellebbezésben foglaltakra is tekintettel az alábbiakkal egészít ki.

[18] A Ptk. 2:45. §-ának (1) bekezdése szerint a becsület megsértését jelenti különösen a más személy társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmas, kifejezőmódjában indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás. A (2) bekezdés alapján pedig a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tény állít vagy híresztel, vagy valós tény hamis színben tüntet fel.

[19] A felperes pedig maga sem tette vitássá a fellebbezésben, hogy mint elkésett elutasították az előzményi ügyben általa előterjesztett fellebbezést, azaz e felperesi mulasztás következményeként emelkedett jogerőre első fokon az ingatlan kiürítésére kötelező részítélet az általa képviselt felek viszonylatában. A keresetben sérelmezett közlés pedig e kereteken belül maradva nem állít valótlant a „kilakoltatással” és az azzal összefüggő felperesi

magatartással kapcsolatos tényállítások körében, az abból a felperes felelősségére levont következtetés mint vélemény pedig nem önkényes vagy indokolatlanul bántó, ekként sem a felperes jóhírnevének, sem a becsületének megsértésére nem alkalmas.

[20] A támadott (az elsőfokú bíróság helytálló megállapításának megfelelően nem bizonyított) közlés nélküli ugyanis a fentiek szerint a Ptk. alapján elvárt hátrányos befolyásolásra alkalmas, továbbá kifejezőmódjában indokolatlanul bántó vagy sértő tartalmat. Egy közlés sértő jellegének megítélése során pedig nem az egyéni érzékenység, hanem az általános élettapasztalat alapján lehet megítélni, hogy alkalmas-e az érintett személy sérelmének kiváltására. A felperes aktív szerepet vállal az előzményi perben; az erre vonatkozó valós tényállítások és az azokból levont, kifejezőmódjában indokolatlanul nem bántó, sértő vagy lealázó vélemény pedig – függetlenül annak helyes vagy helytelen voltától és az ügyvédi etika elsőfokú eljárás során hivatkozott elvárásaitól is – megfogalmazhatóak a közös ügyekben pertárs jogi képviselője részéről is; a valós tények közlése és a vélemény megfogalmazása ugyanis a jóhírnév és a becsület megsértését nem teszi megállapíthatóvá (BH2019. 13.).

[21] Bár a felperes nem tett jogállítást az elsőfokú eljárás során a fellebbezésben is jogszabályi hivatkozás és jogi érvelés nélkül hivatkozott „ügyvédi titoktartási kötelezettség” körében, amelyre keresetváltoztatásként a másodfokú eljárás során már nem volt lehetősége a Pp. 373. §-ának (1) bekezdése alapján, az ítéltábla utal arra is, hogy a jelen perben közömbös tartalmú, továbbá nem a felperes vagy az érintett tanúk viszonylatában fennálló titoktartási kötelezettség esetleges megsértése a felperes személyiségi jogait érintő többlettényállás hiányában egyébként sem bírnak jelentőséggel.

[22] Mindezek miatt a kereset tárgyát képező közlés bizonyítottsága esetén sem lett volna alkalmas a személyiségi jogsértés kért szankciónak levonására, mindamellett az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte az e vonatkozásban beszerzett tanúvallomásokból fakadó bizonytalanságokat [Pp. 265. §-ának (1) bekezdése].

[23] Ehhez szükséges előrebocsátani, hogy az elsőfokú bíróság a felperes indítványa (3. sorszámú irat 3. oldal) ellenére nem hallgatta meg tanúként V. G.-t, ennek azonban nem adta indokát az ítéletében, akire pedig a felperes a fellebbezésben (szó szerint megismételve a perindítás során, azaz a per kezdetén előadottakat) olyan személyként utalt, aki jelen volt az alperes közlésénél. Az ítéltábla e jogszabálysértésről [Pp. 346. §-ának (5) bekezdése] külön nem tájékoztatta a felperest a Pp. 370. §-ának (3) bekezdése alapján, mivel a fellebbezés elbírálása szempontjából – eleve a közlés jogsértő jellegének hiányában – nem volt jelentősége. Túl azon, hogy a felperes a fellebbezésben maga sem kérte e tanú meghallgatását, az érdemi tárgyalási szakban rendelkezésre álló, L.-B. K. Á.-tól és L.-B. L. L.-tól származó tanúvallomások (18. sorszámú jegyzőkönyv 2., 5. és 6. oldalai), valamint a felperes személyes nyilatkozata (18. sorszámú jegyzőkönyv 7. oldal) szerint sem volt más tanúja az elhangzottaknak. Mindezek miatt e tanú meghallgatása szükségtelen volt a jogvita elbírálása szempontjából [Pp. 276. §-ának (5) bekezdése].

[24] Annyiban pontosításra szorul továbbá az elsőfokú ítélet ezzel összefüggő indokolása, hogy nem L.-B. K. Á., hanem L.-B. L. L. tett említést a vallomásában keresetlevélről fellebbezés helyett (18. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldal). Ettől függetlenül az

elsőfokú bíróság helytállóan mérlegelte, hogy a tanúk vallomása szerint a közöttük és az alperes között mintegy 10 percig tartó, azonban az idő múlása miatt óhatatlanul pontatlan vallomásukban (és a felperesi tényállításban) lényegében 2 mondatra sűrített közlés ismertetésével nem rekonstruálhatták tényszerűen az elhangzottakat, hanem a vallomás az alperesi közlésből kialakított szubjektív következtetésekre vonatkozott. A Legfelsőbb Bíróság sajtóhelyreigazítás érvényesülési köréről és az elbírálásnál irányadó szempontokról szóló PK 12. számú, az egységes bírói gyakorlat szerint a személyiségvédelmi perekben is megfelelően alkalmazandó állásfoglalás értelmében a közlést a maga egészében kell vizsgálni, a kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a közlés egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. Az elsőfokú bíróság helytállóan mérlegelte, hogy – figyelemmel e szempontokra is – e tanúk vallomásai nem rendelkeztek kellő bizonyítóerővel az alperesi közlés tartalmára és kifejezőmódjára vonatkozóan.

[25] A felperes alaptalanul sérelmezte a terhére megállapított perköltség mértékét is. Jóllehet e vonatkozásban sem a fellebbezés, sem az elsőfokú ítélet indokolása nem tartalmazza a megsértett/alkalmazott jogszabályhelyet, az ítéleti rendelkezés a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-ának rendelkezésein alapul. Az ügyvéd által képviselt fél ügyvédi költségként a 2. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a fél és az ügyvéd között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött munkadíjat, valamint a b) pontja alapján a fél által ügyvédje részére költségtérítésként megfizetett indokolt készkiadások együttes összegét számíthatja fel. A (2) bekezdés szerint pedig az (1) bekezdés alapján felszámított munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság döntését indokolni köteles.

[26] A R. 2. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint a kikötött munkadíj tényleges megfizetését nem kell igazolni, ellenkező értelmezés ugyanis kizárná pl. a sikerdíjas vagy a halasztott esedékességű kikötéseket; ilyen előírás a b) pont szerint csak a költségtérítésként ténylegesen megfizetett (indokolt) készkiadások esetében van. Bár a felperes a fellebbezésben nem sérelmezte az elsőfokú bíróság ezzel összefüggő indokolási „kötelezettségét”, a R. fent ismertetett 2. §-a (2) bekezdésének 2. mondata értelmében a bíróságot akkor terheli indokolási kötelezettség, ha mérsékli a felszámított munkadíj összegét. Mindezek miatt az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül vette alapul a kikötött (és felszámított) munkadíjat.

[27] Az ítéltábla a kifejtettek miatt helybenhagyta az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján. Az ítéltábla a Pp. 383. §-ának (6) bekezdése alapján hivatalból pontosította ugyanakkor az alperest terhelő, meg nem fizetett viszontkereseti illeték összegét, az alperes ugyanis a viszontkereset előterjesztésekor megfizetett 15 000 Ft-ot az őt terhelő 36 000 Ft illetékből (8. sorszámú irat).

[28] A felperes pervesztes lett a másodfokú eljárásban, ezért a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján viselni köteles az alperes másodfokú perköltségét. Az ítéltábla ennek összegét azonban az ügyvédi megbízási szerződésben kikötött munkadíjhoz képest mérsékelte, 10 000 Ft-os összegben határozta meg a R. 2. §-ának (2) bekezdése alapján, mivel az alperes tárgyaláson előterjesztett ellenkérelmével összefüggésben kifejtett munkával ez állt arányban.

[29] Az állam a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése alapján viseli a fellebbezési illetéket a felperes teljes személyes költségmentessége miatt. A pártfogó ügyvéd díjának viselésére vonatkozó megállapítás a Pp. 101. §-ának (3) bekezdésén alapul, amely ugyanakkor nem érinti, hogy a jogi segítségnyújtó szolgálat a felperes részére biztosított támogatás és költségmentesség ismeretében határoz a díj tényleges viselőjéről a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 62. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján.

Debrecen, 2022. május 12.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró